

EUROPEISKA UNIONEN
Asyl-, migrations- och
integrationsfonden

Möte med övervakningskommittén för det nationella programmet för asyl-, migrations- och integrationsfonden Programperioden 2014-2020

SAMMANTRÄDESDATUM

Fredagen den 22 september 2016, kl. 10.00 - 14.45
Finansdepartementet, Jakobsgratan 24, Stockholm.

NÄRVARANDE

Ledamöter och suppleanter

Mikael Tollerz, Justitiedepartementet, ordförande
Henry Mårtenson, Justitiedepartementet, vice ordförande
Mats Andersson, Justitiedepartementet
Ida Holmgren, Arbetsmarknadsdepartementet
Alma Husovic, Arbetsförmedlingen
Caroline Tovatt, DELMI
Håkan Öberg, Polismyndigheten
Gisela Thäter, Svenska Röda Korset
Micael Nord, Svenska ESF-rådet
Anders Molt, Socialstyrelsen
Leif Klingensjö, Sveriges Kommuner och Landsting
Johanna Hokenberg, UNHCR
Gabriella Strååt, Länsstyrelsen Värmland (närvarande efter lunch)

Övriga närvarande

Mikael Zaar, Funktionen för fonderna
Dimitrios Karampelas, Funktionen för fonderna
Anna Widenstam, Funktionen för fonderna
Laila Stenberg, Funktionen för fonderna
Jenni Ivarsson Oliva, Funktionen för fonderna
Raija Addo Faddaoui, Ramböll AB
Gustav Larsson, Ramböll AB
Zainab Fakih, praktikant på Justitiedepartementet

PROTOKOLL

Kallelse och handlingar

Kallelse och dagordning har skickats till kommittén 2017-09-11

Det migrationspolitiska läget

Mötet inleddes med att Justitiedepartementet presenterade det aktuella migrationspolitiska läget. Situationen i omvärlden har förändrats och det påverkar migrationsströmmarna till Europa. Det är en fortsatt minskad inströmning av asylsökande, främst beroende på att transitländerna runt Medelhavet har stängt sina gränser och bevakar dessa. Situationen kring Medelhavet påverkar även Sverige. Det är nu svårare att ta vägen över den östra delen av Medelhavet där tidigare flyktingar från Afghanistan, Irak och Syrien reste in i Europa. Via centrala och västra delen av Medelhavet kommer främst migranter från Central- och Västafrika, men även de afrikanska länderna har infört gränskontroller. Dessa grupper har i mindre utsträckning asylskäl och tar sig inte heller till Sverige för att söka asyl. Sveriges har nu en stabil inströmning av asylsökande, men mottagandet av asylsökande är dock fortfarande högt i ett EU-perspektiv. De asylsökande som kommer till Sverige är fortsatt huvudsakligen av samma nationaliteter som tidigare. Den genomsnittliga handläggningstiden är ett och ett halvt år och det är besvärligt även för statsfinanserna.

Regeringen har mot bakgrund av de förändrade förutsättningarna nytt fokus från akut mottagande till integration och återvändande, permanent boende, arbete, utbildning och omsorg.

En rad andra förändringar i omvärlden är på gång. Hela det gemensamma europeiska asylsystemet med bl.a. Dublinregelverket är för närvarande under omförhandling. Sverige deltar också i insatser vid EU:s yttre gränser vid Medelhavet för att rädda liv. Vidare ska FN besluta om två globala ramverk nästa år, dels ett avseende hur migrationsströmmar ska hanteras, och dels ett angående flyktingar. Sverige ger ett stort finansiellt stöd till UNHCR och IOM, och har även bilaterala avtal rörande återvändande av personer som har fått ett utvisningsbeslut i Sverige. I statsbudgeten ges bl.a. 195 miljoner i extra stöd till kommunerna för att ensamkommande barn som fyllt 18 år under sin vistelse i Sverige ska kunna bo kvar i den kommun som de blivit placerade i. Extra pengar skjuts även till för arbetet med återvändande.

Vad avser finansieringen av AMIF är förslaget att avsätta årligen 155 miljoner i nationella medel.

Kommande utlysningar och anslag

Funktionen för fonderna informerade om kommande utlysningar och anslag. Den första utlysningen av fondmedel blev av olika anledningar försenad ungefär ett och ett halvt år. Det finns ett stort behov i samhället av att kunna driva olika projekt. Framför allt finns det ett stort intresse av att driva integrationsprojekt. Fonden har vissa fasta kostnader avseende, förvaltning, IT-utveckling och EU-Frank projektet. Efter 2018 överskrider fondens kostnadsprognos 155 miljoner kronor per år. Det innebär att för 2018 har vi bara 9 miljoner kronor till projekten, och Migrationsverket kommer inte att kunna beviljas några projekt under nuvarande förutsättningar. Det låga anslaget är väldigt problematiskt för fonden och får stora konsekvenser för utdelningen av medel och för beviljandet av medfinansiering. Det medför

också konsekvenser för det nationella programmet. Avsikten är dock att fortsatt hålla igång hela programmet, fast på en försiktig nivå.

Det nationella programmets genomförande

Funktionen för fonderna gav en redovisning och analys av utlysningens resultat våren 2017. Av totalt tjugotvå ansökningar beviljades fyra projekt medfinansiering och ett projekt hos Migrationsverket. Totalt har fonden haft sju utlysningar som har resulterat i fyrtio projekt och 298 miljoner kronor i kontrakterade projekt. Funktionen för fonderna deltog också i Almedalsveckan 2017 med föreläsning om AMIF, presentation av beviljade projekt, informationskampanj vid Migrationsplatsen och nätverkande. Vidare har ett informationsseminarium angående utlysningen hösten 2017 genomförts med 60 deltagande, som även hade möjlighet till enskilda vägledningssamtal.

Funktionen för fonderna redogjorde vidare för genomförandet av vidarebosättning och omfördelning av asylsökande från Italien och Grekland inom ramen för AMIF. I EU-förordning 516/2014 läggs stor vikt vid vidarebosättning och är det ett prioriterat område inom EU. Syftet är att uppnå en hållbar migrationspolitik, att vara solidarisk med andra medlemsstater samt att uppmuntra laglig migration. I nämnda förordning definieras även vidarebosättning och omplacering/överföring. Fonden granskar även arbetet med vidarebosättning. Bakgrunden till regleringen är att EU vill uppmuntra medlemsstaterna att utveckla sina vidarebosättningsystem. Sverige har under lång tid tagit emot kvotflyktingar så pengarna från EU är en bonus. De EU-medel som Sverige får per vidarebosatt person kan inte användas för någon annan del av programmet. Vidarebosatta och överförda personer ingår i asylmålet. I art. 17 i EU-förordning 516/2014 anges att ersättning utgår till 6 000 respektive 10 000 euro per vidarebosatt person, i artikel 17 samt i bilaga III till förordningen framgår vilka regioner och personer som är mest utsatta för att bättre avgränsa vilka som är i störst behov. År 2017 ska 3766 personer överföras från Italien och Grekland, och 1927 personer ska vidarebosättas från Turkiet, inklusive på familjeanknytning. Ny utfästelse för 2018 är gjord för 4750 personer totalt varav många är syriska flyktingar. EU har bara bett om pledge för 2018 den här gången och inte för åren 2018-2020 som det står i förordningen. Detta på grund av det pågående arbetet med en vidarebosättningsförordning i EU.

Information om utvärdering och revidering av nationella programmet

Halvtidsöversyn av det nationella programmet

Justitiedepartementet informerade om att förordningen kräver en halvtidsöversyn nu när AMIF är mitt i programperioden. Kommissionen har skickat ut en enkät med frågor som Sverige har besvarat och svaren kommer

att skickas till Kommissionen. I slutet av året kommer sedan en policy dialog med Kommissionen att ske.

Vid dialogen kommer frågan om och hur mycket nationella programmet ska ändras diskuteras och beslut om detta fattas nästa år. Kommissionen rapporterar sedan beslutet till EU-parlamentet sommaren 2018. Den övergripande bedömning som görs är att det nationella programmet håller men att förutsättningarna har förändrats. Detta kommer att lyftas fram i bakgrunds- och behovsanalysen av det nationella programmet. Det är viktigt att lyfta fram barn i migrationsprocessen, integration av tredjelandsmedborgare, återvändandeområdet och vidarebosättning. På en övergripande nivå håller det nationella programmet men vissa ändringar i det nationella regelverket gör att programmet måste skrivas om. Som exempel ges utbildningsinsatser för tolkar och gode män samt den tillfälliga lagen och dess konsekvenser för integrationen och begränsningarna i anhöriginvandring. Det är också viktigt att öka utbildningsdeltagande hos nyanlända, med fokus på att insatser för kvinnor prioriteras samt insatser för att motverka boendesegregation. Halvtidsöversynen av det nationella programmet handlar mycket om att förtydliga behoven av t.ex. ny landinformation, förvar och förvarsplatser, samarbete med tredjeland och Frontex kring identitetshandlingar. En beskrivande text om förändringarna inom vidarebosättning och omfördelning för att skapa ett solidariskt asylsystem i EU måste också till. Det uppdaterade nationella programmet kommer att skickas ut till Övervakningskommittén för synpunkter.

Utvärdering av det nationella programmet

Ramböll AB presenterade arbetet med utvärderingen av det nationella programmet. Arbetet med utvärderingen är i full gång och i mars kommer slutresultatet att vara färdigt. Utvärderingen fokuserar på hur genomförandet av det nationella programmet har gått hittills. Ramböll AB mitt uppe i fasen med datainsamling och en preliminär rapport kommer att presenteras i november.

Prioriterade insatser: Några nedslag.

Presentationer från ledamöter i kommittén.

Gabriella Strååt presenterar Länsstyrelserna integrationsuppdrag.

Caroline Tovatt från DELMI presenterar DELMI:s verksamhet.

Presentationerna har mailats ut till samtliga deltagare.

Sammanfattning och avslutning

Ordföranden Mikael Tollerz sammanfattade dagens möte.

Nästa möte: 16 mars 2018.